اچکی روسیه وسیبیریه مسلمانلرینک دینیه نظارتی.

(عدلیه ومحتسبلر شعبه‌سی)

٥ - نچی شعبه

عائله نزاعسی حقنده تفتیش وحکم دستوری

١) مدعی یا که مدعیه دعواسینی اورتایاکه یوقاری محکمه‌گه یازوب بیرور، عریضه‌ده بولسه شاهدلرنی کورسه‌تور.

حاشیه - ١ - شکایتچی عریضه‌ده اوزینک قایسی غوبیرنا، قایسی اویز، قایسی ؤولاس هم قایسی آولدن ایکانینی، اسم وفامیلیه‌سینی آچیق یازار. عریضه‌نک آزاغینه قولینی قویار. یازو بلمه‌گان بر کسه اوچون بر یازو بلگان کشی اوزینک اسم وفامیلیه‌سینی یازوب امضا ایته‌ر. وکالتی بولماغانده چیت کشیلرنک باشقه برونک فائده‌سی اوچون بولغان دعوالری هیچ بر محکمه‌ده مسموع بولماس. ب. - توبه‌ن محکمه‌لرده شکایتلر اوچون مخصوص بر شکایت دفتری طوتلوب، هر بر دعوانی شول دفترگه قید ایته‌لور.

٢) - عریضه آلنو برله ممکن مرتبه قسقه مدت اچنده تفتیشکه کرشلور.

٣) - محکمه حکم کوننی تعیین ایتوب طرفینغه‌هم عریضه‌ده کورسه‌تلگان شاهدلرگه جوابلی دعوتنامه یبه‌رور.

حاشیه - محله امامملری حکم اوچون تیوشلی کسه‌لرنی آول یا که شهرنک رسمی مأموری آرقیلی چاقرتا آلورلر.

٤) - حکم مجلسینه ایکیدن کم بولماو شرطی ایله امامملردن یا که محله‌نک اعتبارلی کسه‌لردن امینلر چاقرلور.

TÜRK TARİH KÜTÜPHANESİ

٥) - مدعی دعوتنامەنی آلا توروب حکم مجلسیدە حاضر بولماسە، یاکە وکیل یبارمەسە، عریضەسی اعتبارسز قالدورولور؛ حکم مجلسیدە حاضر بولغان کمسەلر آلدیدە بو حقدە شول مجلسدە اوق پرتاقول توزلور هم امضا قیلدرلور.

٦) - مدعی علیە اوزی حاضر بولا آلماسە، اوز طرفیدن وکیل یبەرونینگ توشلگی، اگردە حاضر بولماسە یاکە وکیل یبەرمەسە اورنیغە نائب قویوب حکم ایتلەچگی حقدە دعوتنامەدە یازیلغان بولورغە کیرەك.

٧) - مدعی علیە دعوتنامەنی آلا توروب عذرسز اوزی حاضر بولماسە، یاکە اوز طرفیدن بر وکیل یبەرمەسە، یاخوددە غائب بولوب قایدە ایکانلگی معلوم بولماسە، آنینگ حقوقینی حمایە اوچون عدل نائب قویلوب حکمنی دوام ایتلور.

حاشیە. - نائب مدعی علیەنینگ حقوقینی اخلاص برلە حمایە قیلورلق بولورغە توشدر.

ب. - مدعی علیە اوزینی حکم مجلسیدە حاضر بولودن منع ایتەردەی (شول مدتنی قاتی خستە بولو کبی) بر مانعنی مجلسکە اثبات ایتمەگە مجلس ایکنچی وقتغە کیچکتدرلور. بو تقدیردە شول حقدە محکمەدە پرتاقول توزلوب، مجلسدە حاضر ایدیلردن پرتاقولنینگ آزاغیدە قول قویدرلور. وممکن مرتبە اشنی کیچکترمیچە حکم مجلسیدە تعلقلی آدملرگە یا کاغذدن جوابلی دعوتنامەلر یبەرلور. ایکنچی مجلسدە مدعی علیە حاضر بولماسە مطلقا اورنیغە نائب قویلوب حکمنی دوام ایتلور.

٨) - تفتیشکە کرشمەسدن اول مدعی برلە مدعی علیە آراسیدە کیلشدرورگە طرشلور.

٩) - طرفین صلحغە کیلسەلر آنی تفتیش ایتلمەس، صلحغە کیلمەسەلر تفتیشکە کرشلور.

١٠) - تفتیش بغلانچی شاهدلردن جواب آیروم بر بولمەدە آلنوب، هر برسی برەمدن آیروب صورالور. هر بر جواب بیرگان شاهد شول بولمەدە قالور. چغارلماس. جواب آلنماغان شاهدلر بولمەدن طشدە تورلر، باشقە شاهدلرنینگ جوابلرینی طڭلاماسلر، مدعی برلە مدعی علیە یاکە وکیللری حکم مجلسیدە حاضر بولورلر. ١١ - جوابلر ممکن مرتبە طولی ایتوب آلنور، وعینی یازوب بارغە طرشلور.

١٢) - هر بر جوابنڭ آزاغیده جواب بیروچی قولیدنی قویار، یاخود بر کسه‌دن اوزی اوچون قول قویدورور.

١٣) - ایڭ باشلاب مدعی (یاکه مدعیه)دن جواب آلنور، عریضه‌نڭ آنقی بولوب بولماوی صورالور، آرتدراسی سوزلری بولسه، عریضه‌غه آرتدرلوب قول قویدرلور.

١٤) - مدعی علیه‌دن شکایتچینڭ دعواسینی اقرار ایتوب ایتمه‌وی صورالور. اقرار ایتسه شوڭارغه قاراب حکم ایتلور.

١٥) - مدعی علیه اوزینه اسناد ایتلگان عیبنی اقرار ایتمه‌سه، عدل کسه‌لر طرفیدن تزکیه ایتلگان شاهدلردن لفظ شهادت برله هر برین بریدن جواب آلنور.

١٦) - شاهدلر ایک آزنده ایکی مزکی طرفیدن یازوایله تزکیه ایتلدرلور. تزکیه کاغذنده مزکیلرنڭ امضالری بولور وبو کاغذ اشکه تیرکه‌لور.

١٧) - مجلسده حاضر کسه‌لردن آلونغان جواب حکم ایچون یتارلك بولمه‌سه، حکم کیچکترلوب مجلسده حاضر بولماغان شاهدلردن جواب آلونغان صوڭیده حکم ایتلور.

١٨) - مدعی (یاکه مدعیه) هم شاهدلردن جواب آلغاندن صوڭ مدعی علیه یاکه وکیلنه مدافعه حقی بیرلور.

١٩) - طرفین وشاهدلردن جواب آلوب تمام بولغاچ، طرفینی یکه‌ده صلحغه چاقرلور. اش صلح برله تمام بولماسه، آلونغان جوابلرغه قاراب قواعد فقهیه واحکام شرعیه‌گه موافق روشده حکم ایتلور.

٢٠) - مجلسده بولغان جوابلرنڭ خلاصه‌سیدن عبارت بر محضر توزولوب، حکم وقرار شول محضر صوڭیده شرعی دلیللری برله یازیلور. ومجلسده حاضر بولغان اعضالر شول محضرگه قول قویارلر.

٢١) - حکم طرفینغه اعلان ایتلور وممکن بولسه حکمنی ایشتکانلکلریدن امضالری آلنور.

٢٢) - حکم هر ایکی طرفقه ایشتدرلگاندن صوڭ، طرفیندن برسی حکمدن راضی بولماسه، راضی بولماوچی بر آی ایچنده اوزینڭ حکمدن راضی توگللگین یوقاری محکمه‌گه شول حاکم آرقیلی دفع قیلورغه حقلیدر. شول مدت ایچنده شکایت ایتمه‌سه حکم قوتیغه کرور وموندن صوڭ حکمنی دفع قیلو حقوقیدن محروم

ایتەلور. (موکاردن شول مدت اچندە تورا آلمی تورغان چیرگە مبتلا بولوچی یا کە شول مدتدە مسکە آلنوچی کبی بیك ظور عذر صاحبلریگە مستثنی در. فقط بولردە اشنی یوغاری محکمەدە قوزغاتوب یبەرو اوچون اوزلرینڭ شول وقتدە معذور ایکانچەکلرینی مجتهدە (داقومنت) ایلە اثباتلوی شرطدر.

حاشیە) - قرآنغە یا کە سنت مشهورەگە مخالف بولغان حکملر اوچون مدت بولماس.

ب) - حکمدن راضی بولماوچی شول محکمەدەگی حکمدن ناراضی ایکانچیلگنی یوغاری محکمەگە شول حاکم آرقیلی رفع قیلور. حاکم اوزی اوستوندە بولغان بو شکایتنی اوزینڭ ایضاحی وشول اشکە تعلقلی بولغان بارچە تفتیش وحکم اشلرینی بردە کوچکلرمەسدن یوغاری محکمەگە تابشرور.

٢٣) - مجلسدە آلونغان معلومات حکم اوچون یتەرلك تابولماسە، یا کە طرفینڭ برسی طرفندن حاضر بولماغان شاهدلرگە باشقە شاهدلر کورسەتلسە، حکم کچکترلوب شول شاهدلردن جواب آلغان صوڭندە شول اوق امیدلر آلدندە حکم ایتلور.

٢٤) - محکمەلر اشنی تمام ایتکاچ تفتیش وحکمگە عائد بارچە کاغذلرنی ترتیب برلە جەلوب اوزلرندە صاقلارلر.

مفتی عالمجان بن محمدجان البارودی.

قاضیلر:
رضاالدین بن فخرالدین
عبدالله سلیمان
حجت‌الحکیم محمودی
کشاف‌الدین ترجمانی

اوفادە طورمش «مطبعەسی»

A 21
TÜRK TARİH ... KÜTÜPHANESİ